
Запровадження Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості (ESGQA) у систему вищої освіти Польщі

**Програма ПК ректорів ВНЗ України
Київ, 23 квітня, 2013**

**Єва Хмелєска, Болонський експерт
Директор відділу освітньої політики, Варшавська школа
економіки, Польща**

Зміст

- **Болонський процес: цілі, завдання, інструменти**
  - **Полеміка: гармонізація, визнання, мобільність - з різноманітністю вищих навчальних закладів і програм**
  - **Зміцнення взаємної довіри та/або підвищення/контролювання якості?**
    - **За допомогою інструментів забезпечення якості – Європейські стандарти та керівні принципи (ESGQA)**
    - **За допомогою рамок кваліфікацій**
  - **Система забезпечення якості освіти в Польщі**
    - **Польське агентство акредитації**
    - **Академічні агенції**
    - **Зміни передбачені Рамкою кваліфікацій**
  - **Очікувані зміни від реалізації ESGQA**
-

Болонська декларація: цілі та обґрунтування

Головна мета:

- Створити Європейський простір вищої освіти (ЄПВО) до 2010 року: зміцнення взаємної довіри, але не об'єднання

□ Європейські обґрунтування:

- посилити міжнародну конкурентоспроможність Європейської системи вищої освіти
  - Вдосконалити взаємозв'язок між вищою освітою та ринком праці
  - підтримати створення нового Європейського громадянського суспільства
-

Болонський процес: головні завдання вищої освіти

- 1. Підготовка для ринку праці**
  - 2. Розвиток і підтримка широкої бази передових знань (для суспільства знань)**
  - 3. Підготовка до життя в якості активних громадян демократичного суспільства**
  - 4. Особистісний розвиток тих, хто навчається**
-

ЄПВО 2009: досягнуті стратегічні цілі Болонського процесу?

- Система вищої освіти у Європі: об'єднання чи нові підрозділи?
- Диверсифікація чи уніфікація вищих навчальних закладів?
- Співпраця чи конкуренція? [внутрішня]
- Мобільність чи "відтік мізків"?

Питання:

- Чи можемо ми поліпшити якість ВО?
  - Чи будемо ми взаємну довіру?
-

Болонський процес: інструменти

Створення Європейського простору вищої освіти шляхом:

- Доступних та порівнюваних ступенів:
    - В, М, D: **3 основні цикли вищої освіти**
  - ЄКТС (**ECTS**) та ECVET
  - Стандарти забезпечення якості та керівні принципи (**ESGQA**)
  - Додаток до диплому (**Diploma Supplement**)
  - Орієнтація на Результати навчання (**Learning Outcomes**)
  - Європейська та Національні рамки кваліфікацій (**EQF and NQF**)
-

Стандарти забезпечення якості та керівні принципи забезпечення якості ЄПВО

- ❑ **Внутрішня система забезпечення якості** – що повинно бути зроблено на інституційному рівні вищим навчальним закладом?
  - ❑ **Зовнішня система забезпечення якості** – що повинно бути зроблено на національному рівні?
  - ❑ **Агентства із забезпечення якості** – як вони повинні бути організовані?
  - ❑ **Європейська та Національні рамки кваліфікацій та Європейський Реєстр для агентств** – що зроблено на міжнародному рівні?
-

Стандарти забезпечення якості та керівні принципи 1: для внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах

1.1. Політика та процедури щодо забезпечення якості

1.2. Моніторинг програм та кваліфікацій

1.3. Оцінювання студентів

1.4. Забезпечення якості для викладацького персоналу

1.5. Навчальні ресурси та підтримка студентів

1.6. Інформаційні системи

1.7. Інформація для громадськості

Стандарти забезпечення якості та керівні принципи 2: для зовнішнього забезпечення якості ВО

2.1 Використання процедур внутрішнього контролю якості

2.2 Розвиток зовнішніх процесів забезпечення якості

2.3 Критерії прийняття рішень

2.4 Відповідність процесів цілям

2.5 Подання

2.6 Подальші процедури

2.7 Періодичні огляди

2.8 Загальносистемні аналізи

Стандарти забезпечення якості та керівні принципи 3: для агенцій із зовнішнього забезпечення якості

- 3.1. Використання зовнішніх процедур забезпечення якості ВО**
  - 3.2. Офіційний статус**
  - 3.3. Заходи**
  - 3.4. Ресурси**
  - 3.5. Констатація Місії**
  - 3.6. Незалежність**
  - 3.7. Зовнішні критерії якості і процеси, що використовуються агентствами**
  - 3.8. Процедури звітності**
-

ESGQA в цілому та основна мета

- Створити „культуру якості“ на всіх рівнях:
    - інституційний
    - національний
    - В Європейському просторі вищої освіти

  - Питання:
    - Забезпечення та контроль якості
    - Забезпечення та підвищення якості
-

Запровадження ESGQA – моніторингові програми

- **PB Stocktaking**
  - **Trends – EUA**
  - **IBAR**
  - Інші програми моніторингу ES&G реалізації на національному та міжнародному рівнях
-

Забезпечення якості в Польщі: 1990 – 2013

Контекст: масифікація вищої освіти

- **Кількість ВНЗ збільшилася з 110 до 400**
  - **Кількість учнів збільшилася у 5 разів**
  - **Чисельність педагогічних працівників збільшилася на 50%**
  - **Якість освіти під загрозою - реакція:**
    - **Системи контролю якості – внутрішні та зовнішні**
    - **Бінарна модель акредитації**
-

Польща - академічна діяльність для забезпечення якості

- **Академічні акредитаційні агентства: з 1993**
  - **Створені університетами різних типів**
  - **Роль конференцій ректорів**
  - **Тип акредитації :**
    - Повна відповідність ESGQA (з 2005)
    - На основі оцінки системи внутрішнього забезпечення якості
    - Орієнтація на посилення та якість
    - Стандарти оцінки розроблені академічною спільнотою
    - Добровільність
    - Відсутність адміністративних наслідків
    - Без оплати
  - **Зменшення після запровадження державної акредитації**
  - **Відродження шляхом консолідації для вирішення проблем рамки кваліфікацій під егідою ректорський конференцій**

Польща - діяльність держави для забезпечення якості

Державне (Польське) агентство з акредитації: з 2002

- Засновано державним актом
  - Для всіх типів ВНЗ
  - Є членом Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR) – повна відповідність ESGQA
    - Проблема незалежності
  - **Тип акредитації**
    - На основі оцінки системи внутрішнього контролю якості
    - Орієнтований на контроль
    - Обов'язковість
    - Сильні адміністративні наслідки
    - Безкоштовно
    - Оцінювання програм та інституційне оцінювання
-

Польща – „культура якості“?

Чи створюємо ми “культуру оцінки” у польських вищих навчальних закладах?

- ESGQA імплементовано формально
  - Обов'язковість акредитації, орієнтованої на контроль, формальність, оперування мінімальними стандартами, з метою усунення підробок
  - **Необхідні умови для якості культури:**
    - Залучення академічної спільноти
    - Підвищення якості освіти
  - Чи підтримуємо ми взаємну довіру до Польської вищої освіти у ЄПВО?
    - Див. результати проектів: IBAR, Polifonia, ...
-

Національна Рамка Кваліфікацій та контроль якості

- **Розвинені системи забезпечення якості є необхідною умовою для реалізації НРК та її відповідності ЄРК**
- **Польська НРК для ВО затверджена законом у 2011:**
  - Розширення автономії ВНЗ (більше немає національних навчальних планів)
  - Диверсифікація ВНЗ, програм та очікуваних результатів навчання
  - Необхідність змін у системах забезпечення якості – терміново
- **Наслідки щодо забезпечення якості:**
  - Результати оцінювання навчання:
    - Програма розроблена відповідно до НРК – загальні дескриптори для очікуваних результатів навчання
    - Визнання результатів навчання
  - Більше уваги приділяється внутрішній системі забезпечення якості належних результатів навчання; Інституційна акредитація більш важлива, ніж акредитація програм
- **Чи готові ми до визнання іноземних кваліфікацій запропонованого Генеральним директором з освіти і культури?**

Очікувані зміни у ESGQA

- У 2015?
  - Не є радикальними:
    - Див. результати BFUG та огляди IBAR
    - Див. висновки Quality Forum, Таллін, 2012
  - Орієнтовані (ймовірно) на:
    - Адаптацію підходів LO та QF
    - Кращий зв'язок між середньою і вищою освітою
    - Доступ до ВО
    - ??
    - ??
-

Дякую за увагу!
